

Négyen voltunk a kórteremben. Ábrahám bácsi, a bordányi földműves hetvenévesen, életében először került kórházba, s szorongva járta végig a vizsgálatok lépcsőfokait, melyek a hasműtét áldozati oltárához vezetnek. Ferin, a harmincnégy éves szomorú lakatoson egy év leforgása alatt négy műtétet végeztek, de állapota csak átmenetileg javult, s most már arról álmodozott, hogy megmaradt beleit végleg kivezetik oldalra, egy zöld műanyag zacskóba. (Feri „álma” teljesült, és ő ezt megnyugodva vette tudomásul.) Nekem almanagyságú rákos daganatot vágott ki Baradnay professzor úr a vastagbeleből: a bűnbeesés almáját, amelyet rendszeresen, zsíros-fűszeres étkezések, erős italok és még erősebb, ráadásul többnyire visszanyelt indulatok növesztettek akkorára, hogy végül a belek kígyójának torkán megakadt „az gimlcs”, illetve annak negatívja; a lángpallosnak (értsd: szikének) nem az én riadt lelkemet, hanem őt kellett kiűznie testem édenkertjéből. Negyedik betegtársunk, Pali (ő e történet voltaképpen hőse) pár éve még bírkózóbajnok volt (igaz, könnyűsúlyban), most meg – huszonkét évesen – csonttá-bőrré fogyva, nehéz és bonyolult bélműtéten esett át. (Nézem első nap, mit hozott magával kórházi olvasmányak: Orwell esszéit. „Mi vagy te, tanár?” –

kérdeztem tőle. „Nem, műszerész” – válaszolta, s amikor felajánlottam, hogy hozatok neki könyveket a saját könyvtáramból, ha végzett az Orwellel, egy Villon-kötetet kért.) Pali egy vajdasági kisvárosból érkezett; a betegség kimetszhető pokla egy nagyobb pokoltól, a véres és értelmetlen balkáni háborútól mentette meg; s utána jött, már a műtét másnapján megjelent gyönyörű, bodros-szőke menyasszonya is, aki – talán illendőség okából – minden látogatásra magával hozta sudár, szépfenekű barátnőjét. (Bocsássa meg az olvasó a frivolságomat, de az a lány mindig úgy állt Pali ágya előtt, háttal nekem, hogy felpolcolt párnáim közül leginkább ezt a megnyerő domborulatot láttam, s lábadozván, férfierőmtől ideiglenesen megfosztva, szomorúan idéztem Kant (vagy Hegel?) aranyköpését: Szép az, ami érdek nélkül tetszik. Úgy is mondhatom, plátói vonzalmat éreztem e szűzies szeméremmel gömbölyödő popsi iránt, amelyen – s nemcsak a vékony nyári szoknya szövetén, hanem mintegy a popó auráján keresztül – már átsejlett a szilaj kancafar lehetősége (no persze, nem az én számomra). Pali seblázát felnyomták, gyógyulását mégis gyorsították ezek a látogatások. Az egyik azonban majdnem tragikus következményekkel járt.

Baka István

Kacsamese

De ne vágjunk az események elébe, előbb még be kell mutatnunk történetünk másik hőjét, a kórházi kacsát. Ugye, tudják, mire gondolok? Ha nem, kérdezzék meg kórházviselt férfi ismerőseiktől, én úgysem adhatnék hiteles és kimerítő felvilágosítást, ugyanis nem kötöttem közelebbi ismeretséget vele. Amikor hasfelmetszésem másnapján kihúzták belőlem a katétert (sejtik, honnan), és felszólítottak, hogy fél napon belül pisiljek, különben kénytelenek lesznek visszatenni, azonnal a lábam közé kaptam ókacsaságát, s próbáltam pár cseppet kipróbálni, de nem ment... Még hogy én ágyban fekvő, mint egy csecsemő, aztán meg nyomjam a nővérke kezébe: vigye ki!... nem, én még nyilvános vécén, férfimód állva sem tudok, ha odaállnak mellém. Ezért aztán este tájban lemásztam az ágyról, és minden segítség nélkül kivánszorogtam a vécére, megnyitottam a vízcsapot (similis simili gaudet), és percek múlva learattam első győzelmemet a nyomorúságom felett (vagy inkább leszüreteltem, a préselést is beleértve) s ezután mindig, még az infúziót félbeszakítva is, felkeltem, ha szük-

ségem támadt; és doktor Szükség jó orvos volt: a második héten már én ugráltam a frissen mütöttek körül. Palinak ugyan nem sokáig kellett igénybe vennie a segítségemet, ő már az első éjszaka megpróbált fölkelni, rá is ripakodtam, de alig nyomott el az álom, kikecmergett az ágyból (a szufla vitte, nem az erő – mondta erre Ábrahám bácsi), és már az ajtóig jutott, mire az éjszakás nővér felneszelt rá. A nővérke jó pedagógiai érzéssel nem szidta meg a barátomat, hanem azt mondta neki: „Ha már fölkel, sétáljunk egyet!”, gyöngéden átkarolta, tett vele néhány lépést a folyosón, majd visszakísérte az ágyhoz. A kacsát Pali se kedvelte, de azért használta néha – igaz, csak ha be volt kötve az infúzió.

Azon a délutánon is a lassan pergő cseppeket számlálgatta, órákig tartó mozdulatlanságra ítélve, amikor a tündérek betopantak, s a bodrasabbik – szék nem lévén – Pali ágyára telepedett, a sudárka pedig beállt a szokott pózba, a már ecsetelt érzéseket keltve bennem. Én már szabadon jártam-keltem, de most nem volt kedvem kimenni; feltettem a fejhallgatómat és Mozart-zongoraversenyeket hallgattam, így

aztán semmi sem jutott el a fülemig az amúgy sem túl bizalmas beszélgetésből. (Mivel a menyét elhozta a menyét – mondaná Mici-mackó.) A látványról azonban nem fordítottam el a szememet, – a mindenen (még a potencián is) túlevő érett férfi megértő bölcsességével gyönyörködtem a virágzó fiatalságban. A kis menyasszony egyre beljebb húzódott a hófehér lepedőn, s Pali szabadon hagyott kezét fogva, önfeledten fecserészett, némi irigységet keltve az imént említett érett férfiúban. De Pali valahogy nem volt boldog, feszültség ült az arcán, s csak elvétve hullatta bele a maga szócsoppjeit a lány sebesen áradó hegyipatak-csacsozásába. (Nem csoda, egészen másféle csöppekkel volt elfoglalva.) Fél óra múlva a két lány elviháncolt, mint a tavaszi zápor (ezt a szép képet Szergej Jeszentyintől loptam), s ekkor Pali megkönnyebbülten húzta elő a takaró alól a színültig telt kacsát.

– Éppen füttyültem, amikor beléptek. Nem volt mit tenni, a combom közé szorítottam és tartottam, ahogy bírtam. Ráadásul, amikor a menyasszonyom leült az ágyra, az ijedtségtől újra megindult, sugárban. Végig attól rettegtem, hogy kiömlik a lepedőre, a lány alá.

– Te dilis – fuldokoltam a nevetéstől –, miért nem küldted ki a lányokat egy percre, addig mi eldugtuk volna a kacsádat.

– Nem jutott eszembe –

vallotta be Pali –, megdermedtem a rémülettől. Szólni se tudtam. Remélem, nem hiszi azt, hogy már nem szeretem.

– Rá kellett volna fogni, ha kiömlik. – Ezt a szomorú lakatos tanácsolta, aki ittléte óta először nevette el magát. – Mondhattad volna, hogy ennek női pisi szaga van.

– Hát Palikám – vont a le a végső tanulságot Ábrahám bácsi –, majdnem előbb lett meg a keresztelő, mint a kézfogó. Ámbár ilyesmi az életben gyakran megesik.

Másnap reggel a legidősebb nővér fejcsóválva kötözte át a sebeinket. – Én nem tudom, mi van ezzel a szobával. Egyfolytában szaladgálnak, kiszökösnek cigarettázni, annyi a látogatójuk, hogy egészséges embernek is sok volna, a sebük mégis úgy gyógyul, mintha csak borotválkozás közben karcolták volna meg magukat.

– Jaj, nővérke – mondtam, a szakállamat simogatva. – Én már huszonkét éve nem borotválkozom. Mit gondolsz, megérem a negyedszázados jubileumot?

A nővér nem válaszolt, ment kifelé – még sok kötözőnivalója volt a szomszédos kórtermekben. De az ajtóból visszafordult: – Haza kéne zavarni az egész társaságot, csak foglalják a betegek helyét.